

D 15

1 Inledning

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en underrättelse från Skatteverket beträffande auktoriserade revisorn A-son och har därför öppnat detta disciplinärende. Av underrättelsen framgår att Skatteverket har genomfört en utredning av ett aktiebolag (bolaget) avseende tiden 1 september 2011–31 december 2012. A-son var revisor i bolaget för detta räkenskapsår. RN har tagit del av hans revisionsdokumentation. Hans revisionsberättelse var avgiven enligt standardutformningen.

I Skatteverkets underrättelse anges att bolaget under det aktuella räkenskapsåret hade betalat ut 594 tkr till bolagets företagsledare, LG, utan att redovisa utbetalningarna som lön eller utdelning. Beloppet motsvarade det belopp som var bokfört på huvudbokskonto 1619 *Övriga fordringar hos anställda* (nedan benämnt konto 1619). Av ett omprövningsbeslut från Skatteverket, som har bifogats underrättelsen, framgår att Skatteverket tagit del av bolagets bokföring och konstaterat att ”egna uttag” hade bokförts mot konto 1619 med 260 tkr under år 2011 och med 334 tkr under år 2012, totalt 594 tkr.

2 Granskning av utbetalningar till företagsledaren

Av revisionsdokumentationen framgår att A-sons medarbetare vid sin granskning gjorde en notering om förekomsten av ett förbjudet lån om 594 tkr, bokat på konto 1619. I en lista över vid granskningen gjorda iakttagelser informerade hon A-son om bl.a. detta. På listan finns handskrivna noteringar som kan tolkas så att frågan väcktes om den gjorda iakttagelsen borde föranleda en anmärkning i revisionsberättelsen. Vidare finns antecknat ”Nej, nedskrivningar” som svar på frågan.

A-son har uppgett följande.

LG har sedan lång tid och i olika sammanhang som företrädare för flera bolag anlitat den revisionsbyrå vid vilken han är verksam. Själv har han haft en god relation till LG och uppfattat honom som en kompetent, seriös och trovärdig företagare. LG har genomgående varit angelägen om att ha en bra kontakt och dialog med sin revisor.

Verksamheten i bolaget hade sedan bildandet och fram till det aktuella räkenskapsåret varit stabil och sund. Det kapital som fanns i bolaget utgjordes i princip av vinsterna från en aktieförsäljning. Detta kapital hade under årens lopp placerats i olika värdepapper och bolaget hade också lånat ut medel till lokala företagare. Vid sidan av denna kapitalförvaltning hade bolaget mycket begränsade intäkter. Under det här räkenskapsåret inträffade ett antal olyckliga händelser som resulterade i betydande förluster för bolaget. LG kontaktades då av en person vid namn IS, som i

efterhand visade sig vara en oseriös företagare. IS övertalade LG att genom bolaget bl.a. köpa aktier i två aktiebolag samt att låna ut betydande belopp till dessa och till IS. Bolaget kom sedermera att skriva ned värdet på aktierna i de båda bolagen liksom värdet på fordringarna på bolagen och IS. Han godtog dessa nedskrivningar.

Hans medarbetare noterade i revisionsdokumentationen att utbetalningarna till LG om 594 tkr utgjorde ett förbjudet lån till bolagets enda aktieägare. Denna notering gjordes i ett tidigt skede av revisionen p.g.a. att posten då var bokförd på kontot 1619. Eftersom bolaget inte hade några anställda, misstänktes det vid revisionen att posten avsåg en utbetalning till LG privat. Han uppmärksammade detta i revisionen och frågade LG varför bolaget hade fordringar på honom. LG uppgav då att dessa medel utgjorde en del av de belopp som hade lånats ut till IS och denne närstående bolag. Han bedömde LG:s uppgifter som trovärdiga. Det fanns i det läget ingenting som tydde på att det skulle vara fråga om lön eller utdelning till LG. Han konstaterade därför i revisionen att posterna på avräkningskontot inte avsåg en fordran på LG, utan en fordran på IS. Med hänsyn till vad som hade framgått hade han inte en tanke på att dessa poster skulle komma att anses vara skattepliktig ersättning till LG.

Han samtalade med en erfaren kollega angående posten om 594 tkr. Han bedömde att fordringsposten om 594 tkr i realiteten inte avsåg LG personligen utan utgjorde en fordran på en bolaget utanförstående person, som inte tillhörde den förbjudna kretsen. Med hänsyn till bolagets kapitalanvändning i övrigt och till LG:s möjligheter att ta ut medel ur bolaget på annat sätt, t.ex. genom lågbeskattad utdelning, framstod det som uppenbart att det inte fanns någon låneavsikt. Det fanns inte några bärande skäl för LG att låna 594 tkr från bolaget. Han ansåg sig därmed ha inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för att det inte var fråga om ett förbjudet lån.

RN gör följande bedömning.

Av 21 kap. 1 § aktiebolagslagen (2005:551) följer bl.a. att ett aktiebolag som huvudregel inte får lämna penninglån till den s.k. förbjudna kretsen. Denna omfattar bl.a. den som äger aktier i eller är styrelseledamot i bolaget. Av 9 kap. 33 § andra stycket samma lag följer vidare att bolagets revisor ska anmärka i revisionsberättelsen om han eller hon vid sin granskning har funnit att en styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget eller på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen.

En revisor måste vara särskilt uppmärksam när det gäller fordringar på och transaktioner med personer eller företag som är närstående till revisionskunden. God revisionssed kräver bl.a. att revisorn bildar sig en välgrundad uppfattning i frågan om sådana fordringar och transaktioner utgör lån till den förbjudna kretsen och därmed strider mot bestämmelserna om låneförbud i 21 kap. 1 § aktiebolagslagen.

Av A-sons dokumentation framgår att hans medarbetare hade påtalat för honom att ett förbjudet lån kan ha förelegat. Han skulle därför ha ägnat denna fråga särskild uppmärksamhet.

A-son har uppgett att han förlitade sig på uppgifter från bolagets företrädare, tillika enda aktieägare, att de medel som bolaget redovisade som en fordran på honom avsåg utlåning till en utomstående person. Dessa uppgifter kan emellertid inte anses som tillräckliga revisionsbevis för att bolagets fordran avsåg en annan gäldenär. Han skulle därför ha inhämtat ytterligare revisionsbevis för att förvissa sig om att det inte var fråga om ett förbjudet lån. Om han inte erhöll godtagbara revisionsbevis för att kunna bedöma transaktionernas karaktär, skulle han ha modifierat sin revisionsberättelse genom att uttala sig om att han inte hade tillräckliga revisionsbevis för att kunna bedöma om utlåningen var ett förbjudet lån. Genom att inte vidta tillräckliga åtgärder har han åsidosatt god revisionssed.

A-son har härmed åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Han ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. Det som läggs honom till last är allvarligt. Han ska därför meddelas varning.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, kammarrättspresidenten Stefan Holgersson, vice ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, advokaten Rune Brännström, rådgivaren vid Finansinspektionen Eva Ekström, auktoriserade revisorn Mikael Ernström, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Ola Wahlquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit myndighetschefen Anita Wickström, chefsjuristen Adam Diamant, revisionsdirektören Mathias Byström samt avdelningsdirektören Philip Lagerling som har föredragit ärendet.